

[Uz Sākumlapu](#) > ... > [Ģimenes Lietas Un Mantojums](#) > [Laulības Šķiršana Un Laulāto Atšķiršana](#) > [Spain](#)

Laulības šķiršana un laulāto atšķiršana

Saturu nodrošina

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Kādi ir priekšnoteikumi, lai laulība varētu tikt šķirta?

Kopš ar Likumu 15/2005 ieviestās reformas vairs nav prasību par laulāto iepriekšēju atšķiršanu vai likumisku pamatu, kas būtu jāizpilda, lai šķirtu laulību Spānijā.

Laulības šķiršanas procesu var sākt pēc tikai viena laulātā pieprasījuma, pēc abu laulāto pieprasījuma vai pēc viena laulātā pieprasījuma ar otra laulātā piekrišanu. Lai saņemtu spriedumu par laulības šķiršanu, ir jāizpilda tikai šādas prasības un jāspēj konstatēt šādi apstākļi:

1. kopš laulības noslēgšanas ir pagājuši trīs mēneši, ja laulības šķiršanu pieprasa abi laulātie vai viens laulātais ar otra piekrišanu;
2. kopš laulības noslēgšanas ir pagājuši trīs mēneši, ja laulības šķiršanu pieprasa tikai viens no laulātajiem;
3. pieteikumu par laulības šķiršanu var iesniegt, nenogaidot iepriekš minēto laikposmu, ja ir pierādījumi par draudiem pieteikumu iesniedzošā laulātā vai abu laulāto vai viena laulātā bērnu dzīvībai, fiziskajai neaizskaramībai, brīvībai, morālajai integritātei vai seksuālajai brīvībai un neaizskaramībai.

No iepriekš minētā izriet, ka ir pietiekami ar to, ka viens laulātais nevēlas laulības turpināšanu, lai viņš vai viņa varētu iesniegt pieteikumu un panākt laulības šķiršanu, tiklīdz ir pagājis minētais periods, bet atbildētājam nav tiesību pret to iebilst materiālu iemeslu dēļ, turklāt pēdējā minētajā gadījumā pat nav jāgaida līdz noteiktā perioda beigām.

Laulības šķiršanas process var noritēt pēc savstarpējas vienošanās vai strīdus kārtībā.

Pirmajā gadījumā pieteikumam jāpievieno izlīguma vienošanās, kurā izklāstīti pasākumi, par kuriem panākta vienošanās attiecībā uz kopīgā vecāku aizgādībā esošu bērnu aprūpi un vecāku aizgādības īstenošanu, un, ja nepieciešams, kārtība, kādā bērni saskaras ar vecāku, kurš ar viņiem pastāvīgi nedzīvo kopā, un uzturas pie viņa, kā arī, ja tiek uzskatīts par nepieciešamu, kārtība, kādā mazbērni tiek ar un saskaras ar vecvecākiem, vienmēr ņemot vērā bērnu intereses, un mājdzīvnieku aprūpes kārtība, ņemot vērā ģimenes locekļu intereses un dzīvnieka labturību; vajadzības gadījumā kopdzīves un aprūpes periodu sadalījums, kā arī ar dzīvnieku aprūpi saistītās izmaksas, mājokļa un aprīkojuma izmantošana, ieguldījums laulības un uzturlīdzekļu izmaksās, kā arī to pārskatīšanas pamats un jebkādas garantijas, vajadzības gadījumā laulāto mantisko attiecību izbeigšana un vajadzības gadījumā vienam no laulātajiem maksājami uzturlīdzekļi.

Otrajā gadījumā pieteikumam jāpievieno priekšlikums par pasākumiem, kas regulē laulības šķiršanas vai laulāto atšķiršanas sekas un kas tiek apspriests procesa laikā, un, ja laulātie nevar vienoties, lēmumu pieņem tiesas iestāde.

Jebkurā gadījumā tiesām ir jurisdikcija lemt par visiem neemancipētajiem nepilngadīgajiem bērniem vai vecākiem bērniem, attiecībā uz kuriem tiesa vecākiem ir noteikusi uzturēšanas pasākumus.

Ja bērnu nav, jurisdikcija tiek piešķirta (pēc pušu izvēles) tiesas sekretāram vai notāram.

Veicot tām uzticētos notariālos pienākumus, diplomātiskās vai konsulārās amatpersonas nevar apstiprināt

publisku laulāto atšķiršanas vai laulības šķiršanas aktu.

Noteikumi par laulības atzīšanu par neesošu, laulāto atšķiršanu un laulības šķiršanu ir piemērojami visām laulībām starp viena dzimuma personām vai dažādu dzimumu personām, jo Likumā 13/2005 atzīts, ka laulībai ir piemērojamas tādas pašas prasības un saistībā ar to rodas tādas pašas sekas neatkarīgi no tā, vai abas puses ir viena vai dažādu dzimumu personas.

2 Kādos gadījumos laulība var tikt šķirta?

Kopš ar Likumu 15/2005 ieviestās reformas laulības šķiršanai Spānijā nav nepieciešams nekāds pamats, jo tiek uzskatīts, ka laulības saišu uzturēšana ir laulāto brīvas gribas izpausme.

Vienīgā prasība ir, lai būtu pagājuši 1. iedaļā minētie termiņi.

3 Kādas ir laulības šķiršanas tiesiskās sekas attiecībā uz:

3.1 laulāto personiskajām attiecībām (piemēram, attiecībā uz uzvārdu)?

Laulības šķiršanas pirmās sekas ir tādas, ka tiek izbeigtas laulības saites. Līdz ar to beidzas pienākums dzīvot kopā un sniegt savstarpēju palīdzību, kas izriet no šīm saitēm, un abi laulātie var atkal brīvi stāties jaunā laulībā.

Spānijas tiesību aktos nav noteikts, ka, noslēdzot laulību, sievietei būtu jāpāriet vīra uzvārdā, kā tas notiek citās valstīs.

3.2 laulāto mantas sadales jautājumiem?

Līdz ar laulības šķiršanu izbeidzas laulāto mantiskās attiecības un tiek likvidēts uzkrātais kopīpašums, sadalot kopīgos aktīvus; šis process ir atkarīgs no laulāto mantisko attiecību regulējuma.

3.3 nepilngadīgajiem bērniem?

Laulāto atšķiršana, laulības atzīšana par neesošu un laulības šķiršana neatbrīvo vecākus no viņu pienākumiem pret saviem bērniem.

Attiecībā uz personiskiem pasākumiem saistībā ar laulībā dzimušajiem bērniem ir jāpieņem lēmums par

1. bērnu aizgādību,
2. vecāku varu un
3. apmeklējumu un uzturēšanās kārtību. Visi šie pasākumi ietilpst ES tiesību aktos minētajā "vecāku atbildībā".

Vecāku vara kā vecāku atbildības forma vienmēr ir jāisteno bērnu interesēs, ievērojot viņu personību un viņu tiesības, kā arī fizisko un garīgo neaizskaramību. Tas ietver šādus pienākumus un tiesības:

1. aprūpi, aizgādību, ēdināšanu, audzināšanu un pilnvērtīgu izglītību,
2. pārstāvību un īpašuma pārvaldību un
3. lēmumu pieņemšanu par nepilngadīgā pastāvīgo dzīvesvietu, kuru var mainīt tikai ar abu vecāku piekrišanu vai, ja tādas nav, ar tiesas atļauju. Nepilngadīgu bērnu dzīvesvietas maiņa bez abu vecāku piekrišanas var tikt uzskatīta par nolaupīšanu.

Attiecībā uz aizgādību — bērna intereses nosaka, vai tiek piešķirta kopīga aizgādība vai aizgādība vienam no vecākiem.

Spānijas autonomajos apgabalos pastāv atšķirīgas likumdošanas sistēmas, un tiem ir savi ģimenes tiesību noteikumi, kas jāievēro katrā konkrētā gadījumā.

Civilkodekss paredz, ka kopīga aizgādība pār bērniem ir jāpiešķir, ja vecāki to pieprasa ierosinātās izlīguma vienošanās ietvaros vai ja šāda vienošanās tiek panākta procesa laikā. Ja nav iespējams panākt vienošanos, tiesa var lemt par aizgādību pēc vienas puses pieprasījuma un pēc prokuratūras (*Ministerio Fiscal*) ziņojuma saņemšanas, pamatojoties uz bērna interešu pienācīgu aizsardzību. Augstākās tiesas judikatūrā ir noteikts, ka

kopīga aizgādība nav izņēmums, bet drīzāk normāls un pat vēlams pasākums, jo ar to tiek īstenotas bērnu tiesības uz saskarsmi ar abiem vecākiem pat krīzes situācijās, ja tas ir iespējams.

Attiecībā uz laulībā dzimušo bērnu uzturlīdzekļu nodrošināšanu princips ir tāds, ka vecāku šķiršanās neatbrīvo viņus no pienākumiem pret saviem bērniem un abiem ir jāpiedalās bērnu uzturlīdzekļu nodrošināšanā. Uzturlīdzekļi ietver visu būtisko, proti, pārtiku, mājokli, apģērbu un medicīnisko aprūpi, audzināšanu un izglītību, kamēr bērns ir nepilngadīgs un pat pēc tam, ja bērns ne savas vainas dēļ nav varējis iegūt izglītību.

Parasti tas nozīmē to, ka laulātajam, kam nav piešķirta bērnu aizgādība, jāmaksā uzturlīdzekļi laulātajam, kuram ir piešķirta bērnu aizgādība, līdz bērni kļūst finansiāli neatkarīgi vai arī nekļūst finansiāli neatkarīgi pašu vainas dēļ. Ja tiek piešķirta kopīga aizgādība, parasti katrs vecāks maksā parastos izdevumus par bērniem (par apģērbu, pārtiku vai mājokli) periodā, kurā bērni ir kopā ar viņu, bet attiecībā uz pārējiem izdevumiem tiek atvērts kopējs konts, kurā katrs no vecākiem veic ikmēneša iemaksas vai maksā proporcionāli saviem finansiālajiem apstākļiem. Tomēr, ja abu vecāku finansiālie apstākļi ir ļoti atšķirīgi, nekā neliedz vienam no vecākiem maksāt naudas summu otram vecākam, lai tas varētu segt bērnu izdevumus laikā, kad bērni atrodas pie šā vecāka.

Tiesu ģenerālpadome (*Consejo General del Poder Judicial*) ir izstrādājusi [tabulas bērnu uzturlīdzekļu maksājumu noteikšanai ģimenes lietās](#), un tā piedāvā tiešsaistes IT lietotni, kas atvieglo aprēķinus katrā lietā. Šie rīki ir izmantojami tikai informatīvos nolūkos.

3.4 pienākumu maksāt uzturlīdzekļus (uzturēt) bijušam laulātajam?

Laulātajam, kurš laulāto atšķiršanas vai laulības šķiršanas rezultātā nonāk finansiāli nevienlīdzīgā situācijā salīdzinājumā ar otru laulāto, kā rezultātā attiecīgā laulātā situācija ir sliktāka nekā pirms laulības iziršanas, ir tiesības uz kompensāciju, kas saskaņā ar izlīguma vienošanos vai spriedumu var būt pagaidu vai beztermiņa pabalsta vai vienreizēja maksājuma veidā.

Dažās teritorijās šajā saistībā ir paredzēti īpaši pasākumi.

4 Kādā ir nozīme jēdzienam “laulāto atšķiršana”?

Laulāto atšķiršana nozīmē to, ka laulātie vairs nedzīvo kopā, citiem vārdiem sakot, līdz ar to izbeidzas kopdzīves pienākums, bet laulības saites paliek spēkā. Tāpat vairs nepastāv iespēja sasaistīt otra laulātā īpašumu ar mājsaimniecības varas īstenošanu.

5 Kādi ir priekšnoteikumi laulāto atšķiršanai?

Tāpat kā laulības šķiršanas gadījumā, kopš ar Likumu 15/2005 ieviestās reformas laulāto atšķiršanai Spānijā nav nepieciešams nekāds pamats, jo laulības saišu uzturēšana tiek uzskatīta par laulāto brīvas gribas izpausmi.

Vienīgā prasība ir ievērot minimālo laikposmu pēc laulības noslēgšanas, pirms tiek sākts laulāto atšķiršanas process (izņemot atsevišķus gadījumus). Šie termiņi ir tādi paši kā laulības šķiršanas procesā, kā izklāstīts 1. punktā.

6 Kādas ir laulāto atšķiršanas tiesiskās sekas?

Laulāto atšķiršanas sekas ir tādas pašas kā laulības šķiršanas sekas: laulātie vairs nedzīvo kopā, un otra laulātā īpašums vairs nevar būt saistīts ar mājsaimniecības varas īstenošanu no dienas, kad pieņemts galīgais spriedums vai rīkojums, ar kuru atšķiršana pasludināta, vai pēc tam, kad abi laulātie ir devuši piekrišanu publiskā aktā. Atšķirība ir tāda, ka tā vājina laulības saites, bet tās neizbeidz.

Tāpēc ir iespējama laulāto samierināšana, jo laulības saites nav izbeigtas. Lai laulāto samierināšanai būtu juridisks spēks, abām pusēm atsevišķi par to jāpaziņo tiesai. Savukārt, ja laulātie ir noslēguši laulību, vienojoties par kopīpašumu (piemēram, *sociedad de gananciales*, kura gadījumā tiek uzskatīts, ka puse no katra laulātā ieņēmumiem pieder otram laulātajam), šis režīms tiek izbeigts un aizstāts ar laulāto mantas šķirtību.

Tāpat laulāto atšķiršana (un pat faktiskā kopdzīves neesība) izbeidz laulībā dzimuša bērna prezumpciju, kuras rezultātā bērni, kas dzimuši mazāk nekā 300 dienas pēc atšķiršanas, tiek uzskatīti par vīra bērniem.

7 Kāda ir praktiskā nozīme jēdzienam “laulības atzīšanas par spēkā neesošu”?

Laulības atzīšana par neesošu (attiecas gan uz viendzimuma laulībām, gan uz heteroseksuālām laulībām) ietver tiesas paziņojumu par to, ka noslēgtajai laulībai piemituši tādi trūkumi, kas to padarījuši par neesošu jau no paša sākuma; šāds tiesas paziņojums būtībā nozīmē to, ka laulība nekad nav pastāvējusi un tāpēc tai nekad nav bijušas juridiskas sekas. Tādējādi abi laulātie atgūst neprecētu personu statusu.

Tas ietver laulāto mantisko attiecību regulējuma izbeigšanu un likvidāciju un kopdzīves un savstarpējas palīdzības pienākuma izbeigšanu.

Pretstatā laulāto atšķiršanas un laulības šķiršanas gadījumiem laulības neesība nozīmē, ka nav jāmaksā kompensācijas pabalsts, jo, lai tādu maksātu, ir jābūt bijušanai spēkā esošai laulībai; šo situāciju mīkstina tas, ka laulātajam, kurš rīkojies labticīgi, var piešķirt zaudējumu kompensāciju, ja otrs laulātais, noslēdzot laulību, ir rīkojies ļaunticīgi.

Juridiskās sekas, kas jau radušās pirms tiesas sprieduma par laulības atzīšanu par neesošu, turpina attiekties uz bērniem. Šīs sekas tādējādi ir tādas pašas kā laulāto atšķiršanas vai laulības šķiršanas gadījumā.

Papildus civiltiesas lēmumam par laulības atzīšanu par neesošu Spānijā tiek atzītas arī civiltiesiskās sekas, kas izriet no baznīcas tiesas lēmumiem, ar kuriem kanoniska laulība tiek atzīta par neesošu, un pāvesta lēmumiem, kuri attiecas uz īsu laulību bez laulāto miesiskās savienības, un kam ir nepieciešama apstiprināšanas procedūra (līdzīga *exequatur* procedūrai); to veic pirmās instances tiesas (*Juzgados de Primera Instancia*) (ja tādas ir, tad tiesas, kas specializējas ģimenes lietās). Šādas atzīšanas pamats ir 1979. gada 3. janvārī parakstītais Nolīgums par tieslietām starp Spānijas Valsti un Vatikānu.

8 Kādos gadījumos laulība var tikt atzīta par spēkā neesošu?

Tālāk ir uzskaitīti apstākļi, kas noved pie jebkādā formā noslēgtas laulības atzīšanas par neesošu.

1. Nav dota piekrišana laulībai.
2. Laulība tikusi noslēgta, neraugoties uz to, ka pastāv kāds no šķēršļiem laulības noslēgšanai.
3. Laulība ir noslēgta bez miertiesneša, mēra vai domes locekļa, tiesas sekretāra, notāra vai citas tādas amatpersonas klātbūtnes, kuras klātbūtnē laulība jānoslēdz, vai bez liecinieku klātbūtnes.
4. Laulība ir noslēgta, maldoties par otra laulātā identitāti vai tādām viņa personiskajām īpašībām, kam varētu būt bijusi izšķirīga loma piekrišanā stāties laulībā.
5. Laulība ir noslēgta spaidu vai morālas piespiešanas ietekmē.

9 Kādas ir laulības neesamības tiesiskās sekas?

Līdz ar laulības atzīšanu par neesošu tiek konstatēts, ka laulība ir bijusi spēkā neesoša kopš tās noslēgšanas brīža. Tādējādi laulātie atgūst neprecētu personu statusu.

Taču jebkādas sekas, kas jau radušās par neesošu atzītajā laulībā no tās noslēgšanas brīža līdz dienai, kad pieņemts lēmums par laulības atzīšanu par neesošu, paliek spēkā, ja tās attiecas uz bērniem un laulāto vai laulātajiem, kas rīkojušies labticīgi.

Kad tiek likvidētas laulāto mantiskās attiecības, laulātais, kurš rīkojies ļaunticīgi, nesaņem daļu no tā laulātā peļņas, kurš rīkojies labticīgi.

Turklāt, ja ir bijusi kopdzīve, puse, kas rīkojusies labticīgi, var saņemt kompensāciju, lai labotu finansiālu nevienlīdzību, ko var būt izraisījis lēmums par laulības atzīšanu par neesošu.

10 Vai pastāv alternatīvas ārpustiesas iespējas, kad, nevēršoties tiesā, var tikt atrisināti laulības šķiršanas jautājumi?

Spānijā mediācija ģimenes lietās tiek regulēta valsts līmenī Likumā par mediāciju civillietās un komercietās:

2012. gada 6. jūlija Likums 5/2012, ar ko Spānijas tiesībās tiek transponēta Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 21. maija Direktīva 2008/52/EK par konkrētiem mediācijas aspektiem civillietās un komercietās.

Vispārīgie mediācijas principi ir: brīvprātība un brīva izvēle, objektivitāte, neitralitāte un konfidencialitāte. Papildus šiem principiem ir noteikumi vai vadlīnijas, kas regulē pušu rīcību mediācijas ietvaros, piemēram, labticība un savstarpēja cieņa, un viņu pienākums sadarboties un atbalstīt mediatoru.

Minētais Likums 5/2012 regulē “mediāciju pārrobežu strīdos”, proti, strīdos, kur vismaz vienai no pusēm domicils vai pastāvīgā dzīvesvieta ir valstī, kas nav valsts, kurā ir kādas citas skartās puses domicils, ja tās vienojas izmantot mediāciju vai ja atbilstīgi piemērojamiem tiesību aktiem mediācija ir obligāta. Tas ietver arī konfliktus, kas paredzēti vai atrisināti mediācijā panāktas vienošanās ceļā neatkarīgi no vienošanās noslēgšanas vietas, ja pēc kādas puses dzīvesvietas maiņas ir paredzēts izpildīt šo vienošanos vai īstenot kādas no tās sekām citas valsts teritorijā.

Lielākajā daļā autonomo apgabalu ir pieņemti likumi par mediāciju ģimenes lietās. Piemēram: Andalūzija — 2009. gada 27. februāra Likums 1/2009 par mediāciju ģimenes lietās Andalūzijā; Aragona — 2011. gada 24. marta Likums 9/2011 par mediāciju ģimenes lietās Aragonā; Astūrija — 2007. gada 23. marta Likums 3/2007 par mediāciju ģimenes lietās; Kanāriju Salas — 2003. gada 8. aprīļa Likums 15/2003 par mediāciju ģimenes lietās; Kantabrija — 2011. gada 28. marta Likums 1/2011 par mediāciju ģimenes lietās Kantabrijas autonomajā apgabalā; Kastīlija-Lamanča — 2005. gada 24. maija Likums 4/2005 par specializēto sociālo dienestu mediācijai ģimenes lietās; Kastīlija un Leona — 2006. gada 6. aprīļa Likums 1/2006 par mediāciju ģimenes lietās Kastīlijā un Leonā; Katalonija (jo īpaši svarīgi šajā autonomajā apgabalā, jo tas ir izveidojis savu likumdošanas kompetenci šajā jomā, Katalonijas Civilkodeksa 233. panta 6. punktā paredzot, ka tiesu iestāde var nosūtīt laulātos uz informācijas sesiju par mediāciju, ja tā uzskata, ka, ņemot vērā lietas apstākļus, joprojām ir iespējams panākt vienošanos); Valensija — 2001. gada 26. novembra Likums 7/2001, ar ko regulē mediāciju ģimenes lietās Valensijā; Galisija — 2001. gada 31. maija Likums 4/2001 par mediāciju ģimenes lietās; Baleāru Salas — 2010. gada 9. decembra Likums 14/2010 par mediāciju ģimenes lietās Baleāru Salās; Madride — 2007. gada 21. februāra Likums 1/2007 par mediāciju ģimenes lietās Madridē; Basku Zeme — 2008. gada 8. februāra Likums 1/2008 par mediāciju ģimenes lietās. Šos likumus ir pieņēmuši attiecīgo autonomo apgabalu parlamenti.

Valsts līmenī [Civilprocesa likuma](#) 770. panta 7. punktā ir noteikts, ka laulāto atšķiršanas un laulības šķiršanas lietās puses var, savstarpēji vienojoties, pieprasīt procesa apturēšanu, lai izmantotu mediāciju.

Pārrobežu laulības lietās piemēro Padomes 2019. gada 25. jūnija Regulas (ES) 2019/1111 25. pantu, kurā noteikts, ka “[t]iesa pēc iespējas agrāk un jebkurā tiesvedības posmā vai nu tieši, vai attiecīgos gadījumos ar centrālo iestāžu palīdzību aicina puses apsvērt, vai tās vēlas izmantot mediāciju vai citus alternatīvas strīdu izšķiršanas līdzekļus, izņemot, ja tas ir pretrunā bērna interesēm, nav piemēroti konkrētajā lietā vai nepamatoti kavētu tiesvedību”.

Mediācija ir arī iespējama bērnu starptautiskas nolaupīšanas gadījumos, lai gan šādos gadījumos mediācijas procesam ir jābūt pēc iespējas ātrākam un jebkādam darbībām ir jānotiek pēc iespējas mazākā skaitā sesiju. Procesa apturēšana mediācijas dēļ nekad nedrīkst pārsniegt termiņu, kas paredzēts tiesību aktos nolaupīšanas lietas atrisināšanai. Ja mediācijas rezultātā tiek panākta vienošanās (kas var attiekties arī uz citiem jautājumiem), tā ir jāapstiprina tiesnesim, ņemot vērā spēkā esošos tiesību aktus un bērna intereses. Tomēr bērnu nolaupīšanas lietās jurisdikcija atšķiras no jurisdikcijas ģimenes tiesību lietās — pirmajā gadījumā lietas ir piekritīgas provinču galvaspilsētu tiesām, savukārt otrajā gadījumā piekritība var būt tiesām jebkurā tiesu apgabalā. Attiecīgi, ja vienošanās aptver dažādus jautājumus, tā var būt jāapstiprina dažādiem tiesnešiem (proti, provinces galvaspilsētas tiesā attiecībā uz bērna nolaupīšanas jautājumiem, bet saistībā ar citiem aspektiem — attiecīgajam ģimenes lietu tiesnesim).

Civilprocesos, kuri ir piekritīgi tiesām, kas izskata lietas par vardarbību pret sievietēm (*Juzgados de Violencia sobre la Mujer*), mediācija ir aizliegta.

11 Kur lai es iesniedzu pieteikumu (sūdzību) par laulības šķiršanu/laulāto atšķiršanu/laulības atzīšanu par spēkā neesošu? Kādas ir nepieciešamās

formalitātes un kādus dokumentus ir nepieciešams pievienot pieteikumam?

a) Kur iesniegt pieteikumu

Tiklīdz ir noteikta Spānijas tiesu starptautiskā jurisdikcija izskatīt lietu (jurisdikcija, kas izklāstīta [Padomes 2019. gada 25. jūnija Regulā \(ES\) 2019/1111](#)) un attiecīgā gadījumā jurisdikcija izskatīt pasākumus, kas papildina nolēmumu par laulības saitēm, iesniegums par laulības šķiršanu, laulāto atšķiršanu vai laulības atzīšanu par neesošu (izņemot tos, ko izskata notārs lietās par laulāto atšķiršanu vai laulības šķiršanu pēc savstarpējas vienošanās, kurās nav iesaistīti nepilngadīgi bērni) ir jāiesniedz pirmās instances tiesā. Dažos tiesu apgabalos ir pirmās instances tiesas, kas specializējas ģimenes tiesībās. Piekritība pirmās instances tiesai tiek noteikta atbilstoši šādiem kritērijiem:

- vieta, kur atrodas laulāto kopīgais mājoklis;
- ja laulātie dzīvo dažādos tiesu apgabalos, pieteikuma iesniedzējs var izvēlēties starp šādām tiesām:
 - pēdējā laulāto kopīgā mājokļa vietas tiesa
 - vai atbildētāja dzīvesvietas tiesa,
 - vai, ja atbildētājam nav noteikta domicila vai dzīvesvietas, pēc pieteikuma iesniedzēja izvēles pieteikumu var iesniegt atbildētāja pašreizējās vai pēdējās dzīvesvietas tiesā;
- ja atbildētājam nav noteikta domicila vai dzīvesvietas, pēc pieteikuma iesniedzēja izvēles pieteikumu var iesniegt atbildētāja pašreizējās vai pēdējās dzīvesvietas tiesā;
- ja piekritību nevar noteikt arī šādā veidā, lieta ir piekritīga pieteikuma iesniedzēja domicila vietas pirmās instances tiesai;
- ja pieteikumu par laulības šķiršanu vai laulāto atšķiršanu abi laulātie iesniedz kopīgi, viņi to var iesniegt tiesnesim:
 - vietā, kur viņi abi pēdējo reizi dzīvoja kopā,
 - vai viena pieteikuma iesniedzēja domicila vietā;
- pieteikumus, kur prasīts pieņemt iepriekšējus provizoriskus pasākumus, var izskatīt pieteicēja domicila vietas pirmās instances tiesnesis.

Spānijā ar [2004. gada 28. decembra Konstitutīvo likumu 1/2004 par visaptverošiem aizsardzības pasākumiem pret vardarbību, kas saistīta ar dzimumu, tika izveidotas tiesas, kas izskata vardarbības pret sievietēm lietas](#), un tām tika piešķirta civiltiesiskā jurisdikcija tiesvedībā par laulāto atšķiršanu, laulības šķiršanu un laulības atzīšanu par neesošu gadījumos, kad viena no civilprocesa pusēm ir sieviete, kura ir cietusi no vardarbības, kas saistīta ar dzimumu, kā minēts Tiesu varas likuma 87.ter panta 1. punkta a) apakšpunktā, un pret vienu no civilprocesa pusēm tiek veikta izmeklēšana kā pret vainīgo, kuldītāju vai līdzdalībnieku ar dzimumu saistītā vardarbībā. Šādā gadījumā pieteikums ir jāiesniedz tiesai, kas izskata vardarbības pret sievietēm lietas un konkrēto krimināllietu.

Lai iegūtu informāciju par Spānijas tiesu iestādēm un atrastu tiesu, var izmantot [tiesu meklētājprogrammu](#) Tiesu ģenerālpadomes tīmekļa vietnē.

Lietās, kuras izskata notārs, attiecīgais publiskais akts ir jāformalizē notāram vietā, kur atradās laulāto pēdējā kopīgā dzīvesvieta vai kur atrodas jebkura pieteicēja domicils vai pastāvīgā dzīvesvieta.

Prakses rokasgrāmata par regulas “Brisele IIb” piemērošanu atrodama šajā lapā: [Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla publikācijas](#).

b) Formalitātes un dokumenti

Ja pieteikums par laulības atzīšanu par neesošu, laulāto atšķiršanu vai laulības šķiršanu tiek iesniegts tiesā, tas ir jāiesniedz rakstveidā un jāparaksta pieteikuma iesniedzēja advokātiem (*letrado* un *procurador*). Šo profesionāļu pakalpojumus var izmantot kopīgi, ja laulātie iesniedz kopīgu pieteikumu par laulāto atšķiršanu vai laulības šķiršanu.

Pieteikumiem par laulāto atšķiršanu, laulības atzīšanu par neesošu vai laulības šķiršanu jāpievieno:

- laulības apliecība un visu bērnu dzimšanas apliecības; ģimenes reģistra (*libro de familia*) izziņas uzrādīšana netiek uzskatīta par pieteikumu;

- dokumenti, uz kuriem pieteikuma iesniedzējs balsta savus argumentus;
- dokumenti, kas nepieciešami, lai izvērtētu laulāto un attiecīgā gadījumā bērnu finansiālo situāciju, piemēram, nodokļu deklarācijas, algu aprēķini, izziņas no bankas, īpašumtiesības apliecinājoši dokumenti vai īpašuma reģistrācijas apliecības, ja puses iesniedz pieteikumu par jautājumiem, kas saistīti ar īpašumu;
- aizgādības plāns par pasākumiem attiecībā uz neemancipētiem nepilngadīgiem bērniem vai vecākiem bērniem, attiecībā uz kuriem tiesa vecākiem ir noteikusi uzturēšanas pasākumus;
- izlīguma vienošanās priekšlikums, ja laulāto atšķiršana vai laulības šķiršana tiek prasīta ar kopīgu pieteikumu.

Ja pieteikums tiek iesniegts notāram (par laulāto atšķiršanu vai laulības šķiršanu pēc savstarpējas vienošanās, ja process neskar neemancipētus nepilngadīgus bērnus), saskaņā ar likumu laulātie ir jāpavada praktizējošam advokātam, lai varētu sagatavot publisku aktu, un papildus izziņām no Civilstāvokļa aktu reģistra ir jāiesniedz arī izlīguma vienošanās.

12 Vai es varu saņemt juridisko palīdzību, lai segtu ar tiesvedības procesu saistītos izdevumus?

Spānija atzīst Spānijas pilsoņu, citu Eiropas Savienības dalībvalstu valstspiederīgo un ārvalstnieku tiesības Spānijā uz bezmaksas juridisko palīdzību, ja viņi var pierādīt, ka viņiem nav pietiekamu līdzekļu, lai iesaistītos tiesvedībā.

Fiziskajām personām ir tiesības saņemt juridisku palīdzību, ja tām nav pietiekamu aktīvu un to līdzekļu un bruto ienākumi, kas tiek katru gadu aprēķināti par visām kategorijām un uz katru ģimeni, nepārsniedz šādus robežlielumus:

1. divkāršu publisko vairākmērķu ienākumu indeksu (*IPREM*), kas ir spēkā pieteikuma iesniegšanas brīdī, personām, kas nav nevienas ģimenes locekļi;
2. divus ar pusi publisko vairākmērķu ienākumu indeksus (*IPREM*), kas ir spēkā pieteikuma iesniegšanas brīdī, ja fiziskā persona ir tādas ģimenes loceklis, kurā ir mazāk par četriem cilvēkiem;
3. trīskāršu minēto indeksu, ja ģimenē ir četri cilvēki vai vairāk.

IPREM aprēķināšana

IPREM aprēķināšana: informācija par *IPREM* lielumu un tā izmaiņām ir atrodamā tīmekļa vietnē <http://www.iprem.com.es>.

Pieteikums jāiesniedz advokātu kolēģijai (*Colegio de Abogados*) tajā pašā vietā, kur atrodas tiesa, kurā notiks lietas galvenā izskatīšana, vai tiesai pieteikuma iesniedzēja domicila vietā; pēdējā minētajā gadījumā tiesas iestāde pārsūtīs pieteikumu pēc teritorijas kompetentajai advokātu kolēģijai.

Advokātu kolēģijas pārrobežu strīdos ir ieceltas kā pieteikumu saņēmējas iestādes. Šādos strīdos iestāde, kas izsniedz pieteikumu, ir pieteikuma iesniedzēja pastāvīgās dzīvesvietas vai domicila advokātu kolēģija.

Eiropas pilsonis, kura valsts ir pievienojusies Eiropas Līgumam par juridiskās palīdzības pieprasījumu nosūtīšanu, var iesniegt pieteikumu centrālajai iestādei, ko viņa valsts ir izraudzījies līguma īstenošanai.

Pieteikums jāiesniedz pirms tiesvedības sākšanas vai, ja juridiskās palīdzības pieteikuma iesniedzējs ir atbildētājs, pirms prasības apstrīdēšanas. Tomēr gan prasītājs, gan atbildētājs var iesniegt pieteikumu juridiskās palīdzības saņemšanai pēc tam — kad ir pierādījis, ka tā finansiālais stāvoklis ir mainījies.

Ja kopīgo līdzekļu apjoms ir nepietiekams un viens no laulātajiem nevar saņemt juridisko palīdzību, jo to neļauj otra laulātā finansiālais stāvoklis, otram laulātajam var nākties segt visus tiesvedības izdevumus vai to daļu procedūras *litis expensas* ietvaros (tiesvedības izdevumi atbilstīgi īpašajai kārtībai laulības šķiršanas procesos).

13 Vai nolēmumu saistībā ar laulības šķiršanu/laulāto atšķiršanu/laulības

atzīšanu par spēkā neesošu ir iespējams pārsūdzēt?

Lēmumus, ko Spānijas tiesas pieņēmušas procesos par laulāto atšķiršanu, laulības šķiršanu un laulības atzīšanu par neesošu, var pārsūdzēt. Apelācijas sūdzība jāiesniedz 20 dienu laikā tai pirmās instances tiesai, kura pieņēmusi apstrīdēto lēmumu un kurā tiek oficiāli sagatavota apelācijas sūdzība; lieta ir piekritīga atbilstošajai provinces tiesai (*Audiencia Provincial*). Atsevišķos gadījumos pret nolēmumu, kas pieņemts par apelācijas sūdzību, var iesniegt kasācijas sūdzību un attiecīgā gadījumā ārkārtas apelācijas sūdzību par procesuāliem pārkāpumiem Augstākās tiesas Civillietu palātai vai Augstās tiesas (*Tribunales Superiores de Justicia*) Civillietu un krimināllietu palātai, ja attiecīgajā autonomajā apgabalā ir spēkā īpašas tiesību normas.

Nolēmuma pārsūdzēšana saskaņā ar likumu neaptur nolēmumā apstiprināto pasākumu spēkā esību. Ja pārsūdzība attiecas tikai uz lēmumiem par pasākumiem, tiesas sekretāram lēmums par laulības atzīšanu par neesošu, laulāto atšķiršanu vai laulības šķiršanu ir jāatzīst par galīgu, un tā ieraksts Civilstāvokļa aktu reģistrā tiks apstiprināts.

Procesos par laulāto atšķiršanu un laulības šķiršanu saskaņā ar savstarpēju vienošanos spriedums, ar ko pilnībā apstiprina izlīguma vienošanās priekšlikumu, nav pārsūdzams, izņemot, ja pārsūdzību veic prokuratūra (ja tā ir iesaistīta), kas var iesniegt apelācijas sūdzību nepilngadīgo vai rīcībnespējīgo bērnu interesēs. Ja neviens pasākums netiek apstiprināts, var iesniegt apelācijas sūdzību.

Lēmumu, ar ko tiesnesis pirms procesa par laulāto atšķiršanu, laulības atzīšanu par neesošu vai laulības šķiršanu vai šāda procesa laikā pieņem provizoriskus un iepriekšējus pasākumus, nevar pārsūdzēt, jo tas ir spēkā tikai uz laiku un to aizstās spriedums, kas pasludināts procesā par laulāto atšķiršanu, laulības atzīšanu par neesošu vai laulības šķiršanu.

14 Kas man jādara, lai citā dalībvalstī pieņemtu nolēmumu par laulības šķiršanu/laulāto atšķiršanu/laulības neesamību varētu atzīt šajā dalībvalstī?

Šajā jomā ir piemērojama [Padomes 2019. gada 25. jūnija Regula \(ES\) 2019/1111 par jurisdikciju, lēmumu atzīšanu un izpildi laulības lietās un lietās par vecāku atbildību un par bērnu starptautisko nolaupīšanu \(pārstrādāta redakcija\)](#), kas pazīstama kā regula "Brisele IIb" un ir spēkā visās dalībvalstīs, izņemot Dāniju.

Ar Padomes Regulu (ES) 2019/1111 (regula "Brisele IIb") no 2022. gada 1. augusta ir aizstāta Regula (EK) Nr. 2201/2003 (regula "Brisele IIa"). Atkarībā no to piemērojamības laikā jāpiemēro viens vai otrs akts.

Ja vienīgais mērķis ir atjaunināt kādas dalībvalsts civilstāvokļa aktu reģistra datus (un Apvienotās Karalistes datus līdz 2020. gada 31. decembrim), pamatojoties uz tiesas lēmumiem, kas saistīti ar laulības šķiršanas, laulāto atšķiršanas vai laulības atzīšanas par neesošu procesiem un pieņemti citā dalībvalstī, un ja atbilstīgi tās dalībvalsts tiesību aktiem šie lēmumi vairs nav pārsūdzami tiesā, pietiek saskaņā ar piemērojamās regulas noteikumiem iesniegt par to pieteikumu Civilstāvokļa aktu reģistrā, tam pievienojot:

- lēmuma kopiju, kam jāatbilst nepieciešamajām prasībām par tās autentiskuma noteikšanu atbilstīgi izsniedzējas valsts tiesību aktiem;
- apliecinājumu, kas atbilst standartizētajam oficiālajam modelim un ko izsniegusi tās dalībvalsts tiesa vai kompetentā iestāde, kurā pieņemts lēmums;
- ja lēmums ir pieņemts aizmuguriski, dokumentus, kas apliecina, ka atbildētājam pieteikums ir pienācīgi izsniegts.

Ja vēlas panākt, lai Spānijā tiktu atzīts kādā dalībvalstī, izņemot Dāniju, pieņemts lēmums par laulības šķiršanu, laulības atzīšanu par neesošu vai laulāto atšķiršanu, ir jāiesniedz pieteikums par atzīšanu (turklāt nav nepieciešams, lai attiecīgais lēmums būtu saistošs dalībvalstī, kurā tas pieņemts, — pietiek, ka tas ir izpildāms izcelsmes valstī) pirmās instances tiesnesim vietā, kurā atrodas tās personas dzīvesvieta, pret kuru tiek iesniegts pieteikums par atzīšanu vai par neatzīšanas pasludināšanu. Ja atbildētājs nedzīvo Spānijā, pieteikumu var iesniegt tajā Spānijas vietā, kur viņš atrodas vai kur ir bijusi viņa pēdējā dzīvesvieta, vai, ja nevienas no minētajām vietām nav, pieteikuma iesniedzēja domicila vietā.

Pieteikums jāiesniedz rakstveidā, iesaistot advokātu, un jāpievieno tādi paši dokumenti kā iepriekšējā gadījumā.

Lēmuma atzīšana var būt izlemjama kā saistīts jautājums.

Dānijā pieņemtu spriedumu atzīšanu Spānijā reglamentē [2015. gada 30. jūlija Likums 29/2015 par starptautisko tiesisko sadarbību civillietās](#). Process sākas ar tiešu pieteikuma iesniegšanu kompetentajai pirmās instances tiesai.

Ja vienīgais mērķis ir ieraksts Civilstāvokļa aktu reģistrā, nav nepieciešams saņemt iepriekšēju vai *exequatur* tiesas apstiprinājumu, jo ir piemērojams [2011. gada 21. jūlija Likums 20/2011 par Civilstāvokļa aktu reģistru](#).

15 Kurā tiesā man jāvēršas, lai celtu iebildumus pret citā dalībvalstī pieņemta sprieduma par laulības šķiršanu/laulāto atšķiršanu/laulības spēkā neesamības atzīšanu? Kāda ir procesuālā kārtība šajos gadījumos?

Procedūra, kā iesniegt pieteikumu par lēmuma neatzīšanu, ir tāda pati kā procedūra pieteikuma iesniegšanai par lēmuma atzīšanu. Ja lēmums ir atzīts atbilstīgi Padomes Regulai (ES) 2019/1111, iebildumu var iesniegt tikai pēc paziņojuma par lēmumu par atzīšanu, un apelācijas sūdzība ir jāiesniedz attiecīgajā provinces tiesā līdz tiesību aktos noteiktajam termiņam.

Ja lieta attiecas uz Dānijā pieņemtu lēmumu, iebildums jāiesniedz, kamēr lieta vēl ir pirmās instances tiesā un tiesa skata otras puses pieteikumu par lēmuma atzīšanu. Visos gadījumos ir jāizmanto advokāta pakalpojumi, lai oficiāli celtu iebildumu.

16 Kuru likumu tiesa piemēro laulības šķiršanas tiesvedības procesā, ja laulātie nedzīvo šajā dalībvalstī vai viņiem ir dažādu valstu pilsonības?

Pēc [Regulas \(ES\) Nr. 1259/2010 stāšanās spēkā 2012. gada 21. jūnijā](#) un atbilstīgi tās 5. un 8. pantam laulātie var no regulā minētajiem tiesību aktiem izvēlēties tiesību aktus, kas piemērojami to atšķiršanas vai laulības šķiršanas lietai. Ja laulātie nav izvēlējušies piemērojamos tiesību aktus, laulības šķiršanai un laulāto atšķiršanai tiek piemērotas tās valsts tiesību akti:

1. kurā atrodas laulāto pastāvīgā dzīvesvieta brīdī, kad pieteikums iesniegts tiesā; vai, ja tas nav piemērojams,
2. kurā bija laulāto pēdējā pastāvīgā dzīvesvieta, ja uzturēšanās laikposms tajā nebeidzās vairāk kā vienu gadu pirms pieteikuma iesniegšanas tiesā un ja viens laulātais joprojām dzīvo šajā valstī brīdī, kad pieteikums iesniegts tiesā; vai, ja tas nav piemērojams,
3. kuras valstspiederīgie abi laulātie ir brīdī, kad pieteikums iesniegts tiesā; vai, ja tas nav piemērojams,
4. kurā iesniegts pieteikums tiesā.

Laulības atzīšanai par neesošu un tās sekām piemērojami tiesību akti tiek noteikti saskaņā ar laulības noslēgšanai piemērojamiem tiesību aktiem atbilstoši Civilkodeksam.

Attiecībā uz laulāto mantiskajām attiecībām piemērojamos tiesību aktus nosaka [Padomes 2016. gada 24. jūnija Regula \(ES\) 2016/1103](#), ar ko īsteno ciešāku sadarbību attiecībā uz jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem un nolēmumu atzīšanu un izpildi laulāto mantisko attiecību jomā, vai, ja tā nav piemērojama, [Spānijas Civilkodeksa](#) 9. panta 2. punkts.

Jautājumus, kas saistīti ar vecāku atbildību par bērniem, saskaņā ar [1996. gada 19. oktobra Hāgas konvenciju](#) reglamentē tiesas valsts tiesību akti.

Jautājumā par provizoriskiem pasākumiem ir jāpiemēro tie paši tiesību akti, kas katrā attiecīgajā gadījumā regulē laulāto atšķiršanu, laulības atzīšanu par neesošu vai laulības šķiršanu, izņemot saistībā ar steidzamiem pasākumiem, kuri var tikt pieņemti attiecībā uz personām vai īpašumu, kas atrodas Spānijā, pat tad, ja nav jurisdikcijas lietas izskatīšanai.

Uzturēšanas saistībām piemērojamos tiesību aktus nosaka atbilstīgi [Hāgas 2007. gada 23. novembra Protokolam par uzturēšanas saistībām piemērojamiem tiesību aktiem](#).

Laulāto mantiskajām attiecībām piemērojami tiesību akti tiek noteikti saskaņā ar [Padomes 2016. gada 24. jūnija Regulu \(ES\) 2016/1103](#).

Attiecīgā gadījumā, kad ir jāsniedz pierādījumi par ārvalstu tiesībām Spānijā, ir jāpierāda šādu tiesību saturs un spēkā esība; lai piemērotu ārvalstu tiesības, Spānijas tiesa iepriekš minēto var konstatēt ar tādiem līdzekļiem, kādus tā uzskata par nepieciešamiem.

Visbeidzot, ir jāuzsver, ka Spānijā ierosinātiem procesiem vienmēr ir piemērojamas Spānijas procesuālās tiesības neatkarīgi no tiesību aktiem, kas piemērojami laulības šķiršanai, laulāto atšķiršanai vai laulības atzīšanai par neesošu. Šīs procedūras reglamentē [2000. gada 7. janvāra Likuma 1/2000 par civilprocesu](#) IV sējuma I sadaļa.

Šī lapa ir daļa no tīmekļvietnes [Tava Eiropa](#).

Mēs labprāt uzzinātu jūsu [atsauksmes](#) par sniegtās informācijas lietderību.

■ Lapa atjaunināta: 29/09/2025

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietvertu vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.